

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА КАДАСТРУ

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТОПОГРАФІЯ

(назва освітнього компонента)

підготовки _____ першого (бакалаврського) рівня вищої освіти _____

(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ 193 – Геодезія та землеустрій _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової /
освітньо-

_____ Геодезія та землеустрій _____

творчої програми)

Силабус освітнього компонента «ТОПОГРАФІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 193 Геодезія та землеустрій, за освітньо-професійною програмою Геодезія та землеустрій.

Розробник: Рудик О.В., старший викладач

Погоджено

Гарант

освітньо-професійної програми:

Олександр МЕЛЬНИК

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру

протокол № 1 від 30 серпня 20 22 р.

Завідувач кафедри:

Анна УЛЬ

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра геодезії,
землевпорядкування та кадастру

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТОПОГРАФІЯ

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма Освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
		Денна форма навчання
Кількість кредитів –12	Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво Спеціальність: 193 Геодезія та землеустрій Освітньо-професійна програма: Геодезія та землеустрій	Нормативна
Модулів – 4		Рік підготовки – 1
Змістових модулів –4		Семестр – 1,2
ІНДЗ: ґ		Лекції – 78 год.
Загальна кількість годин – 360		Лабораторні – 96 год.
Тижневих годин: аудиторних – 5	Бакалавр	Самостійна робота – 162 год.
		Консультації – 24 год.
		Форма контролю: іспити
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Викладач: Рудик Олександр Володимирович, старший викладач

Контактна інформація викладача:

Телефон: +38 050 516 96 71

Електронна пошта: rs.lutsk@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Кравчука,36, корпус К ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – геодезії, землевпорядкування та кадастру

Факультет – географічний

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент "**Топографія**" є складовим елементом багатогранного блоку загальної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 19 – Архітектура та будівництво спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій освітньо-професійної програми "Геодезія та землеустрій".

В межах освітнього компонента вивчаються основи топографії як науки, історія становлення топографії як одного з розділів геодезії, внесок визначних вітчизняних та зарубіжних вчених у розвиток геодезичної науки та практики; сучасні уявлення про форму та розміри Землі; системи координат, що застосовуються у геодезії; сучасні геодезичні прилади для вимірювання кутів, довжин ліній та перевищень, їх будову, принцип роботи, повірки та юстировки; організація та проведення топографічних зйомок під час

землепорядкування, виконання земельно- кадастрових та інших робіт; прийоми підготовки даних для винесення в натуру об'єктів сільськогосподарського призначення, способи винесення та закріплення на місцевості проектних точок та ліній. Знання топографії необхідне студентам для подальшого успішного засвоєння курсів геодезії, картографії та ін.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити:

Освітнього компонента першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної освітнього компонента: "Вища математика", "Практикум з геодезичних приладів", "Геологія і геоморфологія", тощо.

Постреквізити:

Освітнього компонента, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення освітнього компонента "Топографія": "ГІС-технології в геодезії та землеустрої", "Новітні технології геодезії та землеустрою", "Геодезія", "Інженерна геодезія" і також освітнього компонента вільного вибору.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента „Топографія”

Надзвичайно бурхливий розвиток сучасних новітніх геодезичних технологій кардинально змінив методикку побудови геодезичних мереж, самих вимірювань, а також методи їх математичної обробки. Насамперед, це стосується застосування методів глобального геодезичного позиціонування (GPS), електронної тахеометрії тощо. Безумовно, новітні геодезичні технології будуть розвиватися у майбутньому, і наразі складно передбачити шляхи та методи їх розвитку на основі світового науково-технічного прогресу.

Поряд із сучасними новітніми геодезичними технологіями в курсі розглянуті методи побудови та математичної обробки геодезичних мереж (триангуляція, трилатерація тощо), які поступово втрачають своє важливе значення у науці та практиці геодезичного виробництва. Однак за допомогою цих традиційних методів побудована опорна геодезична мережа України, що вказує на необхідність детального вивчення й аналізу точності побудови цих мереж із метою подальшого їх застосування у науці та практиці, і, безумовно, в майбутньому, це буде становили великий історичний інтерес. Та й сьогодні традиційні методи побудови планових геодезичних мереж можуть ефективно застосовуватись на деяких територіях країни. Зокрема, на техногенних та геодинамічних полігонах, у великих промислових центрах, гірській місцевості тощо.

Основними завданнями освітнього компонента „Топографія” є:

- оволодіння методикою проведення різноманітних геодезичних вимірювань;
- вивчення будови геодезичних приладів;
- набуття практичних навичок роботи з ними;
- проведення картографування території країни для:
- вивчення природних ресурсів та економічного потенціалу;
- ведення кадастрів;

- забезпечення наземної, морської та аерокосмічної навігації;
- вивчення фігури Землі та її гравітаційного поля тощо.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати**:
 -будову, принцип роботи, перевірки та юстування оптико-механічних та електронних геодезичних приладів: теодолітів, нівелірів, світловідалемірів, тахеометрів, GPS;

-методику побудови полігонометричних мереж: рекогностування, закладення та закріплення полігонометричних знаків, проектування та оцінку точності, методи прив'язки полігонометричних пунктів, лінійно-кутові вимірювання та врівноваження;

-методику виконання геометричного нівелювання;

-обчислення координат та висот точок місцевості;

-методику автоматизованого врівноваження планових та висотних геодезичних мереж за допомогою ЕОМ;

-технологію виконання всіх видів топографічного знімання;

-програмні продукти для оптимізації виконання геодезичних обчислень.

вміти:

-читати топографічні та землевпорядні карти і плани;

-визначати географічні і прямокутні координати точок місцевості;

-вимірювати горизонтальні і вертикальні кути та відстані;

-виконувати побудову та врівноважувати геодезичні мережі;

-працювати з електронними тахеометрами, цифровими нівелірами та GPS-приймачами;

-виконувати польові геодезичні роботи з усіх видів наземного топографічного знімання;

-створювати та оформляти топографічні карти та плани.

5. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

- здатність самостійно вирішувати складні та багатоетапні задачі;
- здатність до абстрактного мислення, математичної формалізації, аналізу та синтезу;
- здатність використовувати інформаційні технології для пошуку, обробки, аналізу та використання інформації з різних джерел;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність виявляти та вирішувати проблеми;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність до засвоєння нових знань;
- здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо;
- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- здатність до організації ефективної комунікації в процесі виконання завдань;
- вміння ефективно оцінювати правильність та оптимальність виконання завдань;
- вміння аналізувати природні умови території, зв'язки компонентів природного середовища між собою та із природними й антропогенними процесами;

- здатність виявляти та пояснювати територіальну диференціацію природних умов та ресурсів регіону;
- вміння характеризувати сучасну структуру господарства з урахуванням фізико-географічних умов території й демографічної ситуації;
- прагнення до збереження природного навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства.

Фахові компетентності:

- здатність до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення, оволодіння культурою мислення;
- здатність до саморозвитку, підвищення власної кваліфікації і фахової майстерності;
- усвідомлення соціальної значимості своєї майбутньої професії, оволодіння високою мотивацією щодо здійснення професійної діяльності;
- здатність використовувати знання сучасних технологій проектних, кадастрових та інших робіт, що пов'язані з геодезією, землеустроєм та кадастрами;
- здатність до виконання топографо-геодезичних, аерофотознімальних, фотограмметричних та гравіметричних робіт для забезпечення картографування території України в цілому або окремих її регіонів і ділянок;
- здатність до виконання польових і камеральних геодезичних робіт зі створення, розвитку та реконструкції державних геодезичних, нівелірних, гравіметричних мереж і мереж спеціального призначення та знімачів місцевості для створення оригіналів топографічних планів і карт;
- готовність до виконання спеціалізованих інженерно-геодезичних, аерофотознімальних і фотограмметричних робіт при вишукуванні, проектуванні, будівництві та експлуатації інженерних об'єктів різного призначення (включаючи об'єкти континентального шельфу, транспортної інфраструктури, нафто- і газовидобутку) ;
- готовність до виконання робіт щодо топографо-геодезичного забезпечення кадастру територій та землеустрою, створення оригіналів кадастрових карт і планів, інших графічних матеріалів;
- вміння застосовувати засоби обчислювальної техніки для математичної обробки результатів польових геодезичних вимірювань, астрономічних спостережень, гравіметричних визначень, фотограмметричних вимірювань
- здатність визначати достовірність, сучасність і точність картографічної інформації;
- готовність до планування, організації та проведення польових і камеральних топографо-геодезичних, аерофотознімальних та землевпорядних робіт, а також інженерних вишукувань;
- здатність до вивчення динаміки зміни поверхні Землі геодезичними методами і засобами дистанційного зондування.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Консультації
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I. Основи топографії					
Тема 1. Визначення, предмет та методи топографії. Зв'язок топографії з іншими галузями науки і техніки. Історичні аспекти розвитку топографії.	2	2	-	-	-
Тема 2. Земний еліпсоїд, його розміри та орієнтування. Поняття про методи визначення фігури та розмірів Землі. Перехід від фізичної поверхні Землі до її зображення на площині	14	2	2	10	-
Тема 3. Поняття про опорні геодезичні мережі. Методи створення державної геодезичної мережі. Метод полігонометрії. Метод триангуляції. Метод трилатерації.	4	2	-	2	-
Тема 4. Системи координат для визначення положення точок земної поверхні. Прямокутна система координат. Географічна система координат. Полярна система координат.	12	4	4	6	-
Тема 5. Орієнтування ліній. Кути напрямків. Зближення меридіанів. Виведення формули зближення меридіанів. Магнітне схилення та його визначення.	10	2	4	4	-
Тема 6. Зв'язок плоскої прямокутної та полярної систем координат. Пряма геодезична задача. Виведення формул. Обернена геодезична задача. Виведення формул.	10	2	4	4	-
Змістовий модуль II. Топографічні карти та плани. Основи математичної обробки геодезичних вимірів					
Тема 7. Суть топографічних карт та планів, їх особливості та сфери застосування. Топографічні карти шельфу. Основні елементи змісту топографічних карт.	8	2	2	2	2

Тема 8. Математична основа топографічних карт. Геодезична основа топографічних карт. Масштаб топографічних карт. Гранична та графічна точність топокарт. Картографічна проекція топографічних карт.	8	4	4	2	-
Тема 9. Розграфлення та номенклатура топографічних карт	12	2	6	4	-
Тема 10. Топографічні умовні знаки та їх класифікація	24	2	4	16	2
Тема 11. Типи вимірювань. Одиниці мір, які використовуються в геодезії. Найймовірніше значення вимірної величини при рівноточних та нерівноточних вимірюваннях. Похибки вимірювань та їх класифікація. Абсолютна та відносна похибки вимірювань. Середня квадратична похибка результату окремого вимірювання та середнього арифметичного.	10	4	6	2	-
Тема 12. Математична обробка результатів рівноточних вимірювань однієї величини	10	2	2	8	-
Тема 13. Математична обробка результатів нерівноточних вимірювань однієї величини.	12	2	2	8	-
Змістовий модуль III. Топографо-геодезичні зйомки					
Тема 14. Теодолітне знімання. Загальні поняття про теодолітне знімання місцевості.	4	2	2	-	-
Тема 15. Вимірювання горизонтальних кутів способом прийомів.	10	2	2	4	2
Тема 16. Вимірювання кутів нахилу теодолітом. "Місце нуля" вертикального круга.	8	2	2	4	2
Тема 17. Польові роботи під час теодолітного знімання	6	2	2	-	2
Тема 18. Обчислювальна обробка результатів теодолітного знімання.	8	2	6	2	-
Тема 19. Побудова планів за результатами теодолітних знімків.	10	2	4	4	-
Тема 20. Нівелювання. Поняття про нівелювання. Види та способи нівелювання.	6	2	-	2	4
Тема 21. Геометричне нівелювання. Класи нівелювання.	6	2	2	2	2
Тема 22. Трасування лінійних споруд. Розмічування пікетажу. Розмічування колових кривих на трасі нівелювання. Нівелювання траси.	4	2	2	2	-
Тема 23. Обробка журналу нівелювання	4	2	2	2	-

Тема 24. Побудова поздовжнього профілю траси та проектування на ньому.	4	2	2	2	2
Тема 25. Нівелювання поверхні ділянок по квадратах.	8	2	2	4	-
Тема 26. Тахеометричне знімання. Особливості топографічного знімання забудованих територій.	28	2	-	24	2
Тема 27. Планово-висотне обґрунтування тахеометричного знімання.	6	2	-	4	-
Тема 28. Знімання ситуації та рельєфу.	9	2	2	5	-
Тема 29. Камеральні роботи при тахеометричному зніманні.	10	2	4	4	-
Змістовий модуль IV. Планові геодезичні мережі. знімальні мережі					
Тема 30. Планові геодезичні мережі. Основні положення створення планових геодезичних мереж України. Методи побудови планових геодезичних мереж.	8	2	2	4	2
Тема 31. Характеристика сучасної планової геодезичної мережі України. Щільність геодезичних пунктів. Характеристика астрономо-геодезичної мережі 1 класу. Основні вимоги до побудови геодезичної мережі 2 класу. Основні вимоги до побудови геодезичної мережі 3 класу	4	2	-	4	-
Тема 32. Характеристика сучасних планових мереж згущення	10	2	4	4	-
Тема 33. Знімальні мережі. Загальні відомості про знімальні мережі	8	2	2	4	-
Тема 34. Побудова планових знімальних мереж теодолітними ходами	8	2	2	4	-
Тема 35. Побудова планових знімальних мереж засічками. Пряма кутова засічка. Зворотна кутова засічка. Задача Ганзена.	14	2	10	4	-
Тема 36. Побудова планових знімальних мереж методом триангуляції	11	2	2	5	2
Разом	360	78	96	162	24

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Завдання	Кількість годин
I семестр		
1	Визначення відстаней за топографічними картами.	6
2	Визначення площ за топографічними картами.	8
3	Будова полярного планіметра. Визначення площ за допомогою планіметра	8
4	Визначення географічних координат за топографічними картами	8
5	Визначення прямокутних координат за топографічними картами	8
6	Визначення номенклатури та координат кутів рамок листів топографічних карт.	8
7	Визначення кутів орієнтування за топографічними картами	6
8	Визначення абсолютних та відносних відміток точок за топографічними картами.	8
9	Визначення перевищень за топографічними картами	8
10	Визначення форми та експозиції схилів за топографічними картами	8
11	Визначення крутизни схилів за топографічними картами	8
12	Побудова профілів за топографічними картами.	8
II семестр		
13	Сутність графічного методу знімання місцевості	6
14	Прилади, які застосовують під час мензульного знімання	8
15	Нівелювання похилим променем візування.	6
16	Визначення висоти приладу та висоти знака	8
17	Вплив похибок центрування і орієнтування знімального планшету.	6
18	Основа мензульного знімання.	6
19	Графічний метод прив'язки точок знімального планшету	6
20	Побудова геометричної сітки.	8
21	Мензульні ходи. Перехідні точки.	8
22	Знімання ситуації та рельєфу.	8

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з освітнього компонента здійснюється на основі результатів поточного і модульного контролю та іспиту.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання і захист студентом практичних робіт; оцінки за виконання контрольних робіт (у формі тестування) за темами змістових модулів; оцінка за виконання й захист ІНДЗ; оцінка за виконання самостійної роботи.

Завдання поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів. Оцінювання практичних робіт кожного змістового модуля здійснюється за 12-бальною шкалою (1–3 бали – початковий рівень компетенції, 4–6 балів – середній рівень компетенції, 7–9 – достатній, 10–12 – високий рівень компетенції). Максимальна кількість балів за 18 практичних робіт становить 216. Для переведення цих балів у шкалу ECTS використовуємо перевідний коефіцієнт 0,125 ($216 \times 0,125 = 27$ балів).

Оцінка ІНДЗ складає 8 балів за шкалою ECTS. З них 3 бали відводиться на оцінку за дотримання вимог до оформлення роботи (0 балів – незадовільно, 1 бал – задовільно, 2 бали – добре, 3 бали – відмінно); 5 балів – на оцінку змісту роботи та рівня знань студента при її захисті (1 бал – достатньо, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – дуже добре, 5 – відмінно).

Оцінка самостійної роботи студента складає 5 балів за шкалою ECTS (1 бал – достатньо, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – дуже добре, 5 – відмінно).

Результати модульного контролю: 1) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) ЗМ 1; 2) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) ЗМ 2; 3) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) ЗМ 3. Контрольна робота (тести) кожного змістового модуля оцінюється в 20 балів (20 тестових завдань по 1 балу: 1 бал – вірна відповідь, 0 балів – невірна).

Поточний і модульний контроль знань студентів

Поточний контроль (мах = 40 балів)																	Модульн ий контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів				
М 1															М 2	М 3	М 4						
27 балів ($216 \times 0,125$)															13 балів		МКР 1	МКР 2		МКР 3			
Перевідний коефіцієнт – 0,125															Без перевідног								
ЗМ 1									ЗМ 2		ЗМ 3						ІНД	С:					
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 1 0	Т 1 1	Т 1 2	Т 1 3	Т 1 4	Т 1 5	Т 1 6	Т 1 7	Т 1 8	8	5	2 0	2 0	2 0	100

1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1						
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						

Пояснення до таблиці 5: М – модуль, ЗМ – змістовий модуль, Т – тема, ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання, С. Р. – самостійна робота.

Відвідування занять є обов’язковим. Студенти зобов’язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Академічна доброчесність. Вивчаючи даний освітній компонент, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів освіти;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань здобувачів освіти.

Лабораторні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які здобувачі освіти отримують на першому занятті. У випадку виявлення не самостійного виконання робіт (або не за отриманим завданням), результати оцінювання цих робіт анулюються, а студент отримує нове індивідуальне завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Строки здачі практичних робіт, ІНДЗ, самостійної роботи афішує викладач на перших аудиторних заняття з освітнього компонента або прописує на інтернет-платформі курсу. Перескладання завдань поточного контролю та модульного контролю при вивченні освітнього компонента „Топографія” узгоджується з політикою ЗВО.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – екзамен. В білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 20 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної студентом протягом семестру, віднімаються результати модульної контрольної роботи і додаються бали, набрані на екзамені. Переведення підсумкової семестрової оцінки, вираженої в балах, у оцінки за національною шкалою здійснюється відповідно до таблиці, уміщеної нижче.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Баран П.І. Інженерна геодезія. - Київ: Віпол, 2012. —618 с.
2. Баран П.І., Марущак М.П. Топографія та інженерна геодезія. - К.: Знання України, 2015.
3. Бачишин Б.Д. Інженерна геодезія Навчальний посібник. — Рівне: Національний університет водного господарства та природокористування (НУВГП), 2020. — 196 с.
4. Видуев Н.Г., Баран П.И., Войтенко С.П. Геодезические разбивочные работы. - М.: Недра 1973.
5. Войтенко С.П. Геодезичні роботи в будівництві. - К.: «ВІПОЛ», 1993. 6. Войтенко С.П. Інженерна геодезія: підручник (2-е видання). - К:Знання, 2012.
7. Геодезичний енциклопедичний словник / за ред. В. Літинського. - Львів: Євросвіт, 2001.
8. Геодезичні прилади. О.І. Мороз, І.С. Тревого, Т.Г. Шевченко. – Львів, 2005.
9. ДБН А.2.1.1. Інженерні вишукування для будівництва (друга редакція). - К.: Мінрегіонбуд України, 2014.
- 10.ДБН В.1.3-2. Система забезпечення точності геометричних параметрів у будівництві. Геодезичні роботи у будівництві. - К.: Мінрегіонбуд України, 2010.
- 11.Кузьмін В.І., Білятинський О.А. Інженерна геодезія в дорожньому будівництві: навч. посіб. – К.: Вища шк., 2006. – 278 с.
- 12.Новак Б.І., Рафальська Л.П., Жук О.П.Геодезія: навч. посіб. За заг. ред. І.П. Ковальчука. Київ: ЦП «Компринт», 2013. 302 с.
- 13.Островський А.Л., Мороз О.І., Тарнавський В.Л. Геодезія, частина І (підручник для вузів). Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. 564 с.
- 14.Справочник по геодезическим работам в строительном-монтажном производстве / под. ред. Ю.В. Полищука. - М.: Недра, 1990. 15.Справочник по инженерной геодезии / под. ред. Н.Г. Видуева. - К.: Вища школа, 1978.
- 16.Войтенко С.П. Математична обробка геодезичних вимірів. Теорія похибок вимірів: Посібник. – Київ: КНУБА, 2003, – 216 с.
- 17.Kavanagh Barry F. Surveying with Construction Applications 7th Ed. Pearson, 2010. – 704 p.
18. Rákaý, Štefan, Labant, S., & Bartoš, K. (2018). Verification of floor planarity by trigonometrical measurement of heights on a 5-storey monolithic building. *Geodesy and Cartography*, 44(1), 14-21.
- 19.Schofield W. Engineering Surveying. 2007. - 637 p.
- 20.Chandra A.M. Surveying Problem Solving With Theory And Objective Type Questions. New Age International, 2005. — 338 p.
- 21.Kala, V. (2011). Orientation to baselines for building site network. *Geodesy and Cartography*, 37(1), 29-32.
- 22.Krzyzek, R. (2015) Algorithm for Modeling Coordinates of Corners of Buildings Determined with RTN GNSS Technology Using Vectors Translation Method Artificial Satellites, 50 (3), pp. 115-125.